

DOI: 10.62829/VNHN.339.73.82

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ TRUYỀN THÔNG TRONG HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN ĐỐI NGOẠI TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HIỆN NAY

✍ ThS. Nguyễn Lê Vân

Sở Thông tin và Truyền thông Thành phố Hồ Chí Minh

● **TÓM TẮT:** Bài viết tập trung phân tích vai trò, thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước (QLNN) về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại tại Thành phố Hồ Chí Minh. Thông tin đối ngoại là một bộ phận quan trọng của công tác tư tưởng và đối ngoại của Đảng, nhằm quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Tại TP.HCM, công tác này đã được triển khai chủ động, toàn diện với sự chỉ đạo chặt chẽ từ cấp ủy, chính quyền, phát huy hiệu quả trong quảng bá hình ảnh Thành phố hội nhập, năng động và sáng tạo. Tuy nhiên, vẫn còn tồn tại một số hạn chế như sự phối hợp chưa chặt chẽ giữa các cơ quan, nội dung tuyên truyền còn đơn điệu, nguồn lực con người và tài chính còn hạn chế. Bài viết đề xuất các giải pháp như hoàn thiện cơ sở pháp lý, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, tăng cường ứng dụng mạng xã hội, xây dựng hệ thống dữ liệu số hóa, chủ động cung cấp thông tin, và đẩy mạnh hợp tác quốc tế nhằm nâng cao hiệu quả công tác thông tin đối ngoại, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển của Thành phố trong giai đoạn mới.

● **Từ khóa:** Quản lý Nhà nước, truyền thông, thông tin đối ngoại, TP. Hồ Chí Minh

● **ABSTRACT:** The article focuses on analyzing the role, current situation and solutions to improve the effectiveness of state management (SML) on communication in foreign information activities in Ho Chi Minh City. Foreign information is an important part of the Party's ideological and foreign affairs work, aiming to promote the image of the country and Vietnamese people to the world, contributing to protecting the Party's ideological foundation, and refuting erroneous and hostile views. In Ho Chi Minh City, this work has been proactively and comprehensively implemented with close direction from the Party Committee and the government, promoting the effectiveness in promoting the image of an integrated, dynamic and creative city. However, there are still some limitations such as loose coordination between agencies, monotonous propaganda content, and limited human and financial resources. The article proposes solutions such as perfecting the legal basis, improving the quality of staff, enhancing the application of social networks, building a digital data system, proactively providing information, and promoting international cooperation to improve the effectiveness of external information work, contributing to the successful implementation of the City's development goals in the new period.

● **Keywords:** State management, communication, external information, Ho Chi Minh City

Ngày nhận bài: 05/5/2024 - Ngày bình duyệt: 22/5/2024 - Ngày duyệt đăng: 24/5/2024

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác thông tin đối ngoại là một bộ phận quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng, thực hiện nhiệm vụ thông tin các quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trên mọi lĩnh vực, về đất nước, con người, lịch sử, văn hóa dân tộc Việt Nam ra quốc tế, góp phần đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch của các thế lực chống phá Đảng, Nhà nước và cách mạng Việt Nam. Phát huy vai trò của công tác thông tin đối ngoại trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là một trong những phương thức nâng cao vai trò, vị thế của Đảng Cộng sản, Nhà nước và nhân dân Việt Nam trên trường quốc tế. Sau gần 40 năm thực hiện đường lối đổi mới, sức mạnh tổng hợp quốc gia được nâng cao, vị thế và uy tín quốc tế của Đảng và Nhà nước ta trong khu vực và trên thế giới gia tăng. Việt Nam ngày càng thể hiện khả năng đóng vai trò nòng cốt, dẫn dắt, hòa giải, có những sáng kiến, đóng góp tích cực, trách nhiệm vào giữ vững hòa bình, hợp tác phát triển và tiến bộ xã hội trên thế giới. Những nỗ lực và kết quả trong công cuộc phát triển đất nước, hội nhập quốc tế và phòng chống thiên tai, dịch, bệnh đã giúp Việt Nam bước đầu tạo dựng được hình ảnh tích cực như một quốc gia đôi pho hiệu quả với các vấn đề toàn cầu mới. Qua đó, từng bước khẳng định tính ưu việt của chế độ, vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Thông tin, truyền thông ngày càng có vị trí quan trọng và cần thiết hơn trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ trên toàn cầu. Truyền thông phải đi đầu, tạo động lực, truyền cảm hứng cho sự phát triển và đổi mới sáng tạo của Việt Nam trong kỷ nguyên số. Đó là phát biểu chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính tại Hội nghị Tổng kết công tác năm 2022, triển khai nhiệm vụ năm 2023 của Bộ Thông tin và Truyền thông. Trong bối cảnh có nhiều yếu tố tác động đến QLNN về truyền thông qua hoạt động thông tin đối ngoại, tác giả nghiên cứu, đề xuất các giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả, hiệu lực

công tác QLNN về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại tại Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

QLNN về hoạt động thông tin đối ngoại

Điều 6, Nghị định 72/2015/NĐ-CP ngày 07/9/2015 của Thủ tướng Chính phủ về quản lý hoạt động thông tin đối ngoại quy định: “Thông tin đối ngoại bao gồm thông tin chính thức về Việt Nam, thông tin quảng bá hình ảnh Việt Nam và thông tin tình hình thế giới vào Việt Nam”[5]. Công tác thông tin đối ngoại là một bộ phận rất quan trọng của công tác tư tưởng, đối ngoại của Đảng. Đây là hoạt động giới thiệu đến thế giới về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, những thành tựu của công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; thể hiện quan điểm, lập trường chủ động, trách nhiệm đối với những vấn đề thuộc lợi ích cốt lõi, mang tầm chiến lược của Việt Nam, các vấn đề quốc tế phù hợp với các giá trị chung của nhân loại tiến bộ. Quảng bá về vẻ đẹp đất nước, con người, lịch sử, văn hóa, di sản, tri thức khoa học Việt Nam, lan tỏa hệ giá trị quốc gia - dân tộc, hệ giá trị văn hóa và con người Việt Nam.

Quản lý nhà nước về truyền thông là hoạt động quản lý theo lĩnh vực, là chức năng của hoạt động quản lý hành chính nhà nước. Chủ thể quản lý nhà nước về truyền thông là Chính phủ, các cơ quan của Chính phủ ở cấp Trung ương và Ủy ban nhân dân các cấp, trong đó, Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về truyền thông; Bộ Thông tin và Truyền thông chịu trách nhiệm trước Chính phủ thực hiện quản lý nhà nước về truyền thông; Các bộ, cơ quan ngang bộ trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm phối hợp với Bộ Thông tin và Truyền thông thực hiện quản lý nhà nước về truyền thông; Ủy ban nhân dân cấp tỉnh trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm quản lý nhà nước về truyền thông tại địa phương.

Đối tượng quản lý nhà nước về truyền thông là các hoạt động truyền thông, bao gồm bản thân hệ thống (cấu trúc, cơ chế hoạt động, các hoạt động về truyền thông); các tổ chức, cá nhân hoạt động trong lĩnh vực truyền thông. Quản lý nhà nước về truyền thông, trong đó có truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại, bao gồm: chỉ đạo và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển truyền thông; ban hành và tổ chức thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật về truyền thông; cung cấp và quản lý thông tin; đào tạo; thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm pháp luật về truyền thông.

Thực trạng QLNN về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại tại Thành phố Hồ Chí Minh

Thành phố Hồ Chí Minh trong suốt nhiều năm qua luôn giữ vị thế là địa phương tiên phong đối với các nhiệm vụ trọng tâm như phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững an ninh, chính trị, trật tự xã hội, đẩy mạnh giao lưu văn hoá, du lịch, y tế, giáo dục, quảng bá sâu rộng hình ảnh đất nước - con người Việt Nam đến cộng đồng ASEAN, các quốc gia khu vực châu Á và quốc tế, cùng với đó là hàng loạt chương trình hành động mang tính đột phá theo tinh thần Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ X nhằm phát triển và khai thác tối đa, có hiệu quả các thành tựu khoa học công nghệ, nền tảng và thời cơ từ cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, thúc đẩy tinh thần đổi mới, sáng tạo trong mọi tầng lớp nhân dân, cả hệ thống chính trị hướng đến mục tiêu xây dựng thành công Thành phố Hồ Chí Minh trở thành một đô thị thông minh, đô thị của sáng tạo, của nguồn nhân lực chất lượng cao tiệm cận trình độ quốc tế, cung cấp dịch vụ hành chính công trên nền tảng lấy sự hài lòng của người dân, tổ chức và doanh nghiệp làm tiêu chí phụng sự.

Đồng hành cùng các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội đã và đang gặt hái nhiều thành công của Thành phố, hoạt động thông tin đối ngoại trên địa bàn đã góp phần quan trọng xây dựng hình ảnh một đất nước

Việt Nam, một Thành phố Hồ Chí Minh hòa bình, mến khách, ổn định, phát triển, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; đặc biệt góp phần tạo sự tin tưởng, đồng thuận và ủng hộ của các tầng lớp nhân dân trong và ngoài nước, kiều bào Việt Nam ở nước ngoài, tạo nên sức mạnh tổng hợp, khẳng định uy tín, vị thế Thành phố nói riêng và đất nước nói chung trên trường quốc tế. Các thành tựu phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố cũng như các hoạt động tiếp đón các đoàn khách ngoại giao, các hội đoàn doanh nghiệp và đại diện tập đoàn quốc tế đến tìm kiếm cơ hội hợp tác ở các lĩnh vực trên địa bàn Thành phố luôn được nhanh chóng truyền tải đến người dân thông qua các hoạt động thông tin, truyền thông của các cơ quan thông tấn, báo chí, đài truyền hình, đài tiếng nói nhân dân bên cạnh nhiều phương thức truyền thông xã hội hiện đại khác như các trang thông tin điện tử, trang Fanpage chính thức của các Sở, Ban, ngành, Ủy ban nhân dân quận - huyện.

Căn cứ Thông tư số 11/2022/TT-BTTTT ngày 29 tháng 7 năm 2022 của Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông hướng dẫn chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Sở Thông tin và Truyền thông thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh và Phòng Văn hóa và Thông tin thuộc Ủy ban nhân dân cấp huyện. Ngày 17 tháng 01 năm 2023 Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Quyết định số 04/2023/QĐ-UBND về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Sở Thông tin và Truyền thông Thành phố Hồ Chí Minh, trong đó, Sở Thông tin và Truyền thông Thành phố Hồ Chí Minh là cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh có chức năng tham mưu, giúp Ủy ban nhân dân Thành phố quản lý nhà nước về báo chí; xuất bản, in, phát hành; phát thanh, truyền hình; thông tin điện tử; thông tin đối ngoại; thông tin cơ sở; bưu chính; viễn thông; tần số vô tuyến điện; công nghiệp công nghệ thông tin; ứng dụng công nghệ thông tin; an toàn thông tin mạng; giao dịch điện tử, chuyển đổi số (gọi tắt là thông tin và

truyền thông) tại Thành phố Hồ Chí Minh [8]. Theo đó, công tác quản lý nhà nước về truyền thông tại Thành phố Hồ Chí Minh bao gồm QLNN về thông tin đối ngoại, cụ thể là: Xây dựng quy chế, quy định về hoạt động thông tin đối ngoại ở địa phương; Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng các chương trình, đề án, dự án, kế hoạch hoạt động thông tin đối ngoại dài hạn, trung hạn, hằng năm của tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và tổ chức thực hiện sau khi phê duyệt; Chủ trì, tổ chức thẩm định các chương trình, đề án, dự án, kế hoạch hoạt động thông tin đối ngoại dài hạn, trung hạn, hằng năm của các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh; Ủy ban nhân dân cấp huyện; phê duyệt theo thẩm quyền hoặc trình Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phê duyệt các chương trình, đề án, dự án, kế hoạch hoạt động thông tin đối ngoại; Trình Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phê duyệt chấp thuận trưng bày tranh, ảnh và các hình thức thông tin khác bên ngoài trụ sở cơ quan đại diện nước ngoài, tổ chức nước ngoài ở địa phương hoặc ra văn bản chấp thuận khi được Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phân cấp theo quy định của pháp luật; Phối hợp với Ban Tuyên giáo tỉnh ủy, thành ủy định hướng công tác tuyên truyền thông tin đối ngoại thông qua các hình thức: giao ban báo chí, họp báo định kỳ, họp báo đột xuất, trên Cổng thông tin điện tử các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

QLNN về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại TP.HCM luôn được cấp ủy, chính quyền các cấp quan tâm chỉ đạo đổi mới nội dung và nâng cao hiệu quả tuyên truyền, nhất là trong việc quảng bá hình ảnh Việt Nam nói chung, Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, các thành tựu đổi mới của đất nước, văn hóa, lịch sử truyền thống dân tộc, con người Việt Nam và Thành phố; thông tin về tình hình chính trị, kinh tế, xã hội trong nước, về hoạt động đối ngoại của đất nước và của Thành phố, quan điểm của Đảng, nhà nước về các vấn đề quốc tế và khu vực luôn được tăng cường cập nhật đầy đủ và chính xác. Đặc biệt, là

kịp thời cung cấp thông tin quốc tế đến các tầng lớp nhân dân trên địa bàn Thành phố một cách kịp thời và có định hướng. Đấu tranh chống những thông tin sai sự thật, luận điệu xuyên tạc, chống phá của các thế lực thù địch, nhất là trên lĩnh vực chủ quyền quốc gia, biên giới, lãnh thổ, biển, đảo, dân chủ, nhân quyền, tôn giáo, tự do ngôn luận, tự do báo chí. Nhằm triển khai có hiệu quả các mục tiêu, quan điểm công tác thông tin đối ngoại được nêu trong Kết luận số Kết luận số 16-KL/TW, ngày 14/2/2012 của Bộ Chính trị (Khóa XI) về Chiến lược phát triển thông tin đối ngoại giai đoạn 2011-2020. Thành phố đã cụ thể hóa, thể chế hóa về chủ trương, đường lối, chính sách của cấp ủy đảng, chính quyền các cấp trong chỉ đạo, điều hành các hoạt động thông tin đối ngoại từ sau khi có Kết luận số 16-KL/TW đến nay, cụ thể đã ban hành: Quyết định số 250-QĐ/TU ngày 22 tháng 3 năm 2016 của Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh Quy chế quản lý thống nhất các hoạt động đối ngoại của Thành phố Hồ Chí Minh; Quyết định số 26/2020/QĐ-UBND ngày 21/9/2020 của Ủy ban nhân dân Thành phố Ban hành Quy chế quản lý hoạt động thông tin đối ngoại trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh; Quyết định số 5341/QĐ-UBND ngày 10/10/2017 của Ủy ban nhân dân Thành phố về Hội nhập quốc tế trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2017 - 2020; Quyết định số 1602-QĐ/TU ngày 09/4/2018 của Thành ủy Thành phố về kiện toàn thành viên Ban Chỉ đạo, Tổ giúp việc Ban Chỉ đạo Công tác thông tin đối ngoại Thành phố Hồ Chí Minh.

Hàng năm, trên cơ sở hướng dẫn về hoạt động thông tin đối ngoại của Bộ Thông tin và Truyền thông, Thành phố đã xây dựng các Chương trình, đề án, kế hoạch để tăng cường định hướng thông tin đối ngoại, quản lý hoạt động thông tin tuyên truyền, cung cấp thông tin khách quan về các chủ trương, chính sách và tình hình phát triển của Thành phố và Việt Nam ra cộng đồng quốc tế. Công tác tuyên truyền đối ngoại đã giúp Thành phố chủ động trong đấu tranh

đur luận, góp phần hiệu quả đẩy lùi các luận điệu 1 tuyên truyền xuyên tạc, bóp méo, thù địch, đặc biệt trong các vấn đề về dân chủ, tôn giáo, nhân quyền... Thông qua công tác tuyên truyền đối ngoại, công luận quốc tế có cái nhìn tích cực, hiểu biết và khách quan hơn về tình hình phát triển kinh tế – xã hội của Thành phố. Cũng như Thành phố đã tổ chức gặp gỡ và cung cấp thông tin chính thức về tình hình phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố, chỉ tiêu phát triển trong năm, danh mục các dự án kêu gọi đầu tư đến mạng lưới các cơ quan đại diện ngoại giao Việt Nam ở nước ngoài cũng như các cơ quan lãnh sự, tổ chức quốc tế, văn phòng đại diện nước ngoài tại TPHCM. Ủy ban nhân dân Thành phố đã ban hành nhiều Chương trình, kế hoạch để triển khai thực hiện hoạt động thông tin đối ngoại trên địa bàn với các nhiệm vụ và mục tiêu cụ thể: (1). Hoàn thiện cơ sở pháp lý đối với hoạt động thông tin đối ngoại trên địa bàn Thành phố; (2). Kiện toàn bộ máy thực hiện công tác thông tin đối ngoại; (3). Tập trung tuyên truyền về chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về thông tin đối ngoại và đặc biệt là các ngày lễ, sự kiện lớn của đất nước; (4). Mở rộng, đa dạng hóa, nâng cao chất lượng hoạt động thông tin đối ngoại để giới thiệu những chủ trương, chính sách, lịch sử, con người, văn hóa, thành tựu, tiềm năng thế mạnh của Thành phố nhằm mời gọi các nhà đầu tư, kiều bào ở nước ngoài đến với Thành phố; (5). Tận dụng ưu thế của mạng xã hội để đẩy mạnh cung cấp thông tin, truyền thông các chủ trương đường lối, chính sách, quảng bá hình ảnh Thành phố, con người Việt Nam và lan truyền các sản phẩm truyền thông có chiều sâu, giàu cảm xúc, mang tính triết lý nhân văn cao cả, hướng tới mục tiêu góp phần xây dựng một cộng đồng có sức tự đề kháng với thông tin xấu, độc hại; tạo sự đồng thuận trong xã hội, giữ vững ổn định chính trị - xã hội, tăng nhận diện quốc gia; (6). Triển khai Kế hoạch xây dựng Hệ thống dữ liệu quảng bá hình ảnh, giới thiệu về Thành phố trên các lĩnh vực,

cung cấp đến cộng đồng quốc tế và người Việt Nam ở trong nước và ngoài nước, được số hóa bằng tiếng Việt, tiếng nước ngoài và được tích hợp vào cơ sở dữ liệu quốc gia về thông tin đối ngoại theo hướng dẫn của Cục Thông tin đối ngoại; (7). Chủ động phối hợp với Ban chỉ đạo công tác đối ngoại Thành phố tăng cường chỉ đạo, định hướng nội dung thông tin đối ngoại trên báo chí, tổ chức cung cấp thông tin kịp thời cho báo chí về vấn đề dân chủ, nhân quyền, tình hình biên, đảo và cấm mốc chủ quyền biên giới; Tổ chức tập huấn cho cán bộ, công chức, Lãnh đạo các cơ quan báo chí trên địa bàn về các vấn đề đối ngoại, hội nhập quốc tế; (8). Thành phố đã thực hiện việc tổ chức theo dõi và tổng hợp dư luận báo chí trong và ngoài nước về tình hình của Thành phố, lãnh đạo Thành phố, nhằm giải thích, làm rõ, đấu tranh với các thông tin sai lệch ảnh hưởng đến uy tín, hình ảnh của Thành phố; Ủy ban nhân dân Thành phố đã giao cho Sở Thông tin và Truyền thông chủ trì phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan chủ động triển khai các biện pháp thông tin, tuyên truyền để bảo vệ, nâng cao uy tín, hình ảnh của Thành phố. Thực hiện quản lý chặt chẽ và định hướng nội dung thông tin được đăng tải trên các phương tiện thông tin đại chúng thông qua hoạt động giao ban báo chí hàng tuần để kịp thời đấu tranh phản bác các thông tin sai sự thật, quan điểm sai trái của các phần tử cơ hội chính trị, các thế lực phản động về tình hình trong nước, nhất là những vấn đề nhạy cảm, mới nảy sinh được dư luận trong nước và quốc tế quan tâm... Bên cạnh đó, Thành phố cũng đã chủ động, kịp thời hỗ trợ giải quyết những yêu cầu của các Cơ quan Ngoại giao và Lãnh sự xin cấp phép tổ chức hội nghị, hội thảo, biểu diễn văn nghệ, triển lãm, họp báo, nhận hàng và một số công tác khác trong khuôn khổ hợp tác giữa Việt Nam với các nước[6].

Được sự quan tâm và lãnh đạo toàn diện của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, sự chỉ đạo điều hành, giám sát thống nhất của Ủy ban nhân dân thành phố, sự hỗ trợ và phối hợp của các Bộ, ngành Trung ương, sở,

ban, ngành địa phương nhằm góp phần thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước trong công tác QLNN về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại tại Thành phố Hồ Chí Minh, trong những năm qua đã triển khai chủ động QLNN về truyền thông toàn diện, thường xuyên, có trọng tâm, trọng điểm theo kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội của Thành phố. Việc nâng cao chất lượng hoạt động thông tin truyền thông trên các lĩnh vực thông tin đối ngoại để giới thiệu những chủ trương, chính sách, lịch sử, con người, văn hóa, thành tựu, tiềm năng thế mạnh của Thành phố nhằm mời gọi các nhà đầu tư, kiều bào ở nước ngoài đến với Thành phố ngày càng được mở rộng và đa dạng hóa. Thông qua công tác QLNN về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại ở Thành phố Hồ Chí Minh hiệu quả, đã góp phần tạo điều kiện cho hoạt động truyền thông phát huy tính kết nối, tạo chuyển biến về nhận thức, chủ động mở rộng và nâng cao hiệu quả các hoạt động nhằm thúc đẩy các hoạt động giao lưu, hợp tác với nước ngoài trên các lĩnh vực kinh tế, khoa học kỹ thuật, văn hóa, giáo dục, môi trường, vv... nhằm phát huy thế mạnh của Thành phố trong quá trình phát triển và xây dựng Đô thị thông minh. Công tác tham mưu, chỉ đạo của cấp ủy đảng, chính quyền trong việc triển khai Kết luận số 16-KL/TW trong thời gian qua luôn được quan tâm, quán triệt thực hiện một cách nghiêm túc với các yêu cầu: Đảm bảo sự lãnh đạo toàn diện của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, sự chỉ đạo điều hành, giám sát thống nhất của Ủy ban nhân dân thành phố, sự hỗ trợ và phối hợp của các Bộ, ngành Trung ương nhằm góp phần thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước về thông tin đối ngoại. Công tác thông tin đối ngoại được triển khai chủ động, toàn diện, thường xuyên, có trọng tâm, trọng điểm theo kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội của Thành phố. Chủ động hướng dẫn các cơ quan, đơn vị cung cấp thông tin đầy đủ, kịp thời cho các cơ quan báo chí để đảm bảo sự công khai, minh bạch về thông tin trong các cơ

quan nhà nước. Đôn đốc, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị trên địa bàn về công tác thông tin đối ngoại và thực hiện tổng hợp báo cáo về hoạt động thông tin đối ngoại trên địa bàn Thành phố. Chỉ đạo các cơ quan báo chí của Thành phố tổ chức các tuyên tin, bài, nâng cao chất lượng và thời lượng phát sóng, đăng tải các tin bài về hoạt động thông tin đối ngoại của Thành phố; tăng cường thông tin về thành phố ra nước ngoài bằng tiếng Anh, tiếng Pháp, tiếng Trung Quốc. Ưu tiên dành chuyên trang, chuyên mục trên báo in, báo điện tử, chương trình phát thanh, truyền hình phục vụ thông tin đối ngoại theo chủ trương của Đảng, Nhà nước nói chung và thành phố nói riêng; Đồng thời phối hợp với Bộ Thông tin và Truyền thông thường xuyên tổ chức bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ, phóng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, chuyên môn cao và trình độ ngoại ngữ đáp ứng yêu cầu thông tin đối ngoại trên địa bàn Thành phố. Ủy ban nhân dân Thành phố giao các cơ quan, đơn vị trên địa bàn quán triệt thực hiện Chỉ thị số 17/CT-BTTTT ngày 26 tháng 4 năm 2018 của Bộ Thông tin và Truyền thông về phát động phong trào thi đua chuyên đề “Thi đua thực hiện hiệu quả công tác thông tin đối ngoại của ngành Thông tin và Truyền thông»[3].

Trong giai đoạn hiện nay, hoạt động tuyên truyền, kinh doanh của các cơ quan truyền thông gặp rất nhiều khó khăn do tác động từ việc cạnh tranh quyết liệt giữa truyền thông và mạng xã hội, doanh thu của các cơ quan truyền thông Thành phố bị sụt giảm. Chính vì thế, vai trò định hướng dư luận và tập hợp quần chúng của truyền thông chính thống càng phải đề cao hơn, công tác QLNN về truyền thông cần kịp thời, phù hợp và đảm bảo hiệu lực, hiệu quả. Có thể thấy, việc thực hiện tốt công tác QLNN về truyền thông chính sách các Nghị quyết phát triển Thành phố Hồ Chí Minh sẽ góp phần để thành phố thực hiện quyết tâm sớm đưa Nghị quyết vào cuộc sống, nhằm tạo sự chuyển biến mang tính đột phá nhằm phát huy tốt hơn nữa tiềm năng, lợi thế và đưa Thành phố vững bước tiến lên theo tinh

thần của Nghị quyết 31-NQ/TW; đáp ứng kỳ vọng của trung ương và các tầng lớp Nhân dân. Chủ động đấu tranh với những thông tin xuyên tạc, xấu độc, sai sự thật, chống phá Đảng, Nhà nước, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tích cực hơn nữa trong tham gia vào công cuộc phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. Truyền thông phát huy hơn nữa vai trò làm chủ của nhân dân, là động lực khích lệ nhân dân, thu hút được sự tham gia tích cực của người dân, làm sao để “dân biết, dân hiểu, dân tin, dân theo, dân làm”, để người dân thực sự là trung tâm, là chủ thể, là mục tiêu và là động lực, nguồn lực cho phát triển. Thực hiện tốt vai trò giám sát, phản biện xã hội đối với những vấn đề lớn của đất nước, của thành phố. Đội ngũ QLNN về truyền thông liên tục trau dồi kiến thức, nâng cao trình độ, rèn luyện bản lĩnh chính trị, nêu cao trách nhiệm xã hội, đạo đức nghề nghiệp trong sáng, nhân văn; nhiệt huyết, thông tin nhanh, chính xác, khách quan, chân thực, kịp thời, có trách nhiệm, góp phần hoàn thành mục tiêu của Thành phố đề ra.

Bên cạnh thời cơ thuận lợi, thành tựu đã đạt được, QLNN về truyền thông trong công tác thông tin đối ngoại ở TP.HCM còn một số hạn chế: Sự phối hợp giữa các Sở, ban, ngành, Ủy ban nhân dân quận, huyện trong chỉ đạo, định hướng đấu tranh, phản bác các luận điệu chống phá đôi lúc chưa thật sự chặt chẽ, nhịp nhàng, còn chồng chéo, có vụ việc còn bị động, lúng túng; Công tác chỉ đạo, quản lý thông tin, nhất là những vấn đề nhạy cảm, phức tạp, dễ bị các thế lực thù địch, phản động lợi dụng xuyên tạc, vu cáo về vi phạm nhân quyền còn chưa chủ động, chưa theo kịp tình hình; Công tác tuyên truyền về hoạt động thông tin đối ngoại của một số cơ quan, đơn vị chủ yếu là lồng ghép với việc thông tin thời sự về tình hình kinh tế-xã hội của Thành phố mà chưa có nhiều những buổi nói chuyện, tọa đàm chuyên đề riêng về thông tin đối ngoại; Trên lĩnh vực báo chí, nội dung các tin, bài chưa có nhiều về nội dung chuyên sâu, mang tính phân tích, lý luận, định hướng,

phản bác các luận điệu sai trái của các thế lực thù địch; Đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên truyền thông tin đối ngoại chủ yếu là kiêm nhiệm nên còn hạn chế về số lượng và chuyên môn ảnh hưởng đến việc thực hiện nhiệm vụ; Ngân sách dành cho hoạt động thông tin đối ngoại còn khiêm tốn dẫn đến một nội dung tuyên truyền về thông tin đối ngoại chưa hấp dẫn, phong phú, cơ sở vật chất, phương tiện phục vụ công tác thông tin đối ngoại còn hạn chế. Một số cơ quan, đơn vị chưa nhận thức đầy đủ về sự cần thiết của việc phát huy thế mạnh của công thông tin, các phương tiện truyền thông hiện đại, đặc biệt là internet, vai trò của mạng xã hội để phục vụ công tác tuyên truyền, thông tin đối ngoại.

III. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ TRUYỀN THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN ĐỐI NGOẠI TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HIỆN NAY

Theo Nghị quyết số 31-NQ/TW ngày 30 tháng 12 năm 2022 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, xác định:

Mục tiêu đến năm 2030: Thành phố Hồ Chí Minh trở thành thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình, năng động sáng tạo, có nguồn nhân lực chất lượng cao; là thành phố dịch vụ - công nghiệp hiện đại, đầu tàu về kinh tế số, xã hội số, trung tâm kinh tế, tài chính, thương mại, văn hoá, giáo dục, khoa học - công nghệ của cả nước, hội nhập quốc tế sâu rộng, có vị thế nổi trội trong khu vực Đông Nam Á. Tăng trưởng bình quân đạt khoảng 8 - 8,5%/năm; GRDP bình quân đầu người khoảng 14.500 USD; kinh tế số đóng góp 40% vào GRDP.

Tầm nhìn đến năm 2045: Thành phố Hồ Chí Minh phát triển ngang tầm các đô thị lớn trên thế giới, trở thành trung tâm kinh tế, tài chính, dịch vụ của Châu Á; là điểm đến hấp dẫn toàn cầu; kinh tế, văn hoá phát triển đặc sắc, người dân có chất lượng cuộc sống cao; là hạt nhân của vùng Thành

phố Hồ Chí Minh và vùng Đông Nam Bộ, cực tăng trưởng của cả nước; nơi thu hút các định chế tài chính và tập đoàn kinh tế quốc tế.

Nhiệm vụ giải pháp chủ yếu: (1). Tập trung phát triển kinh tế nhanh và bền vững trên cơ sở đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại kinh tế, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và năng lực cạnh tranh quốc tế, huy động và sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực. (2). Nâng cao chất lượng công tác quy hoạch, quản lý và thực hiện quy hoạch; phát triển đô thị bền vững, thích ứng với biến đổi khí hậu; đẩy mạnh xây dựng kết cấu hạ tầng đồng bộ, hiện đại. (3). Phát triển mạnh mẽ văn hóa, xã hội, giáo dục và đào tạo, chăm sóc sức khỏe Nhân dân, nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân, xây dựng con người Thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình, xứng đáng với Thành phố mang tên Lãnh tụ Hồ Chí Minh. (4). Bảo đảm quốc phòng, an ninh; nâng cao hiệu quả hoạt động đối ngoại và hội nhập quốc tế. (5). Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. (6). Ban hành chính sách, pháp luật vượt trội, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, phát huy tính năng động, sáng tạo vì lợi ích chung của cán bộ Thành phố, đáp ứng yêu cầu phát triển Thành phố trong giai đoạn mới[2].

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ TP.HCM lần thứ XI (2020-2025), nêu rõ mục tiêu tổng quát “Tăng cường xây dựng Đảng bộ và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, xứng đáng với niềm tin của Nhân dân; phát huy truyền thống đoàn kết, năng động, sáng tạo, nghĩa tình, huy động hiệu quả mọi nguồn lực và tận dụng thời cơ cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý Nhà nước, giữ vững ổn định chính trị - xã hội, đảm bảo quốc phòng - an ninh; không ngừng đổi mới, sáng tạo, nâng cao năng suất lao động, năng lực cạnh tranh; xây dựng thành phố thông minh, phát triển nhanh, bền vững, giữ vững vai trò đầu tàu kinh tế của cả nước;

đẩy mạnh phát triển văn hóa, tiến bộ, công bằng xã hội, nâng cao phúc lợi xã hội, xây dựng gia đình hạnh phúc; vì cả nước, cùng cả nước, vì hạnh phúc của Nhân dân; thành phố là trung tâm về kinh tế, tài chính, thương mại, khoa học - công nghệ và văn hóa của khu vực Đông Nam Á”. Trong đó, xác định “*đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả hoạt động đối ngoại và hợp tác quốc tế: Xác lập quan hệ hợp tác quốc tế có trọng tâm, trọng điểm trong các lĩnh vực mà thành phố có nhu cầu; phát huy vai trò đối ngoại nhân dân và nguồn kiều hối cho sự phát triển của thành phố*”.

Trước tình hình quốc tế và khu vực, với những thời cơ thuận lợi, cũng như khó khăn thách thức hiện nay, công tác QLNN về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại tại TP.HCM cần có sự đổi mới về tư duy, mục tiêu, quan điểm chỉ đạo, phương châm, phạm vi, đối tượng, lực lượng công tác thông tin đối ngoại.

Để phát huy những kết quả đạt được, khắc phục những hạn chế, tập trung thực hiện những giải pháp chủ yếu sau:

Thứ nhất: Hoàn thiện cơ sở pháp lý nhằm đẩy mạnh hơn nữa công tác phối hợp, chia sẻ thông tin giữa các cơ quan, đơn vị Trung ương với địa phương và các cơ quan báo chí để phối hợp xây dựng các đề án, chương trình, kế hoạch triển khai thực hiện công tác thông tin đối ngoại trong tình hình mới. Đồng thời có chính sách khuyến khích, đãi ngộ cho đội ngũ cán bộ, công chức, phóng viên làm công tác thông tin đối ngoại. Xây dựng các chính sách ưu tiên nhằm tăng cường ứng dụng các ưu thế dịch vụ của mạng xã hội để cung cấp thông tin, truyền thông các chủ trương đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước trong công tác về hoạt động thông tin đối ngoại.

Thứ hai: “Cán bộ là gốc của mọi công việc”, muôn việc thành công hay thất bại đều do cán bộ tốt hay kém, là lời Bác Hồ đã dạy chúng ta qua bao thời gian vẫn còn nguyên giá trị. Tổng Bí thư Nguyễn Phú

Trọng cũng nhiều lần nhắc công tác cán bộ là “then chốt của then chốt” trong công tác xây dựng Đảng. Để triển khai hiệu quả giải pháp “huy động và sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực”, Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh xây dựng cụ thể chương trình hành động thực hiện Nghị quyết của Bộ Chính trị, xác định các nhiệm vụ, giải pháp thật cụ thể, gắn kết chặt chẽ với việc tổ chức thực hiện Nghị quyết số 24-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Đông Nam Bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố. Tổ chức sinh hoạt chính trị sâu rộng trong toàn Đảng bộ và Nhân dân nhằm quán triệt, nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò, mục tiêu, nhiệm vụ phát triển Thành phố, khơi dậy lòng tự hào về truyền thống cách mạng, anh hùng, đi đầu đổi mới, năng động, sáng tạo. Thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác thông tin đối ngoại, tổ chức đi thực tế tại những nơi thực hiện tốt công tác thông tin đối ngoại nhằm trang bị thêm kiến thức thực tế cho đội ngũ cán bộ làm công tác thông tin đối ngoại học hỏi...

Thứ ba: Thông qua các phương tiện truyền thông báo chí, in ấn các ấn phẩm, tài liệu, các chương trình phát thanh truyền hình, các lớp tập huấn, hội thảo, Công thông tin điện tử, các phương tiện truyền thông hiện đại, đặc biệt là internet, vai trò của mạng xã hội để phục vụ công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức, hiểu biết, sàng lọc thông tin, sử dụng Internet, mạng xã hội cho đội ngũ nhà báo, phóng viên, những người làm công tác phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí kịp thời truyền tải chính xác và đầy đủ các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Quan tâm, giới thiệu các cơ quan báo chí nước ngoài đến Thành phố Hồ Chí Minh thực hiện các phóng sự để giới thiệu những nét văn hóa, tiềm năng, thế mạnh của Thành phố để góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội của Thành phố. Tận dụng có hiệu quả Internet, mạng xã hội trong công

tác tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, lan tỏa thông tin tích cực, gương người tốt, việc tốt; trang bị nhận thức sâu sắc về nguy cơ, nhận diện đúng những biểu hiện và thực hiện các giải pháp phù hợp để đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi có hiệu quả tình trạng thông tin xấu, độc, sai sự thật trên Internet, mạng xã hội; xây dựng và củng cố niềm tin trong Nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa, giữ vững ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Thứ tư: Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư mở ra nhiều cơ hội, đồng thời cũng đặt ra nhiều thách thức đối với mỗi quốc gia, tổ chức và cá nhân; đã và đang tác động ngày càng mạnh mẽ đến tất cả các lĩnh vực của đời sống kinh tế, xã hội đất nước (Nghị quyết số 52-NQ/TW 27 tháng 9 năm 2019 của Bộ Chính trị). Chủ động xây dựng hệ thống dữ liệu quảng bá hình ảnh, giới thiệu về Thành phố trên các lĩnh vực, cung cấp đến cộng đồng quốc tế và người Việt Nam ở trong nước và ngoài nước, được số hóa bằng tiếng Việt và tiếng nước ngoài và được tích hợp vào cơ sở dữ liệu quốc gia về thông tin đối ngoại.

Thứ năm: những chính sách mới luôn tạo ra sự tranh luận trái chiều, việc chủ động cung cấp thông tin giữ vai trò quyết định đến thành công của truyền thông chính sách. Do vậy, công tác QLNN định hướng thông tin, cung cấp thông tin phải rõ ràng và có chiều sâu, kế hoạch dài hơi, nội dung cụ thể, thời điểm phải phù hợp. Tăng cường hợp tác quốc tế nhằm học hỏi, tiếp thu tiến bộ trong công nghệ làm truyền thông hiện đại cũng như kinh nghiệm trong QLNN và hoạt động nghiệp vụ truyền thông quốc tế. Đẩy mạnh hợp tác quốc tế về đào tạo, nghiên cứu khoa học trong lĩnh vực QLNN về truyền thông trong hoạt động thông tin đối ngoại. Nâng cao hiệu quả tuyên truyền các chương trình, kế hoạch thông tin đối ngoại của Thành phố, tăng cường thông tin về thành phố bằng tiếng nước ngoài trên các loại phương tiện truyền thông. Bám sát các

xu hướng tất yếu của truyền thông thế giới để đổi mới và làm tốt vai trò QLNN về dẫn dắt, định hướng dư luận xã hội tạo sự đồng thuận, đồng lòng của nhân dân thành phố, cả nước và quốc tế. Hoàn thành mục tiêu của Nghị quyết Đại hội Đảng bộ lần thứ XI đề ra “Đại hội kêu gọi toàn thể cán bộ, đảng viên và Nhân dân thành phố tiếp tục phát huy truyền thống cách mạng, kiên cường, đoàn kết, năng động, sáng tạo, nghĩa tình,

tranh thủ thời cơ, vượt qua thử thách, đẩy mạnh toàn diện sự nghiệp đổi mới, hăng hái hưởng ứng phong trào thi đua yêu nước, phấn đấu hoàn thành mục tiêu, nhiệm vụ Đại hội đề ra, “vì cả nước”, “cùng cả nước”, vì hạnh phúc của Nhân dân, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, tự hào và xứng đáng với thành phố mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh -Thành phố Anh hùng”./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Bộ Chính trị (2012), *Kết luận số 16-KL/TW về Chiến lược phát triển thông tin đối ngoại giai đoạn 2011-2020*, ngày 14 tháng 2 năm 2012.

2. Bộ Chính trị (2022), *Nghị quyết số 31-NQ/TW về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*, ngày 30 tháng 12 năm 2022.

3. Bộ Thông tin và Truyền thông (2018), *Chỉ thị số 17/CT-BTTTT về phát động phong trào thi đua chuyên đề “Thi đua thực hiện hiệu quả công tác thông tin đối ngoại của ngành Thông tin và Truyền thông”*, ngày 26 tháng 4 năm 2018.

4. Bộ Thông tin và Truyền thông (2022), *Thông tư số 11/2022/TT-BTTTT hướng dẫn chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Sở Thông tin và Truyền thông thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh và Phòng Văn hóa và Thông tin thuộc Ủy ban nhân dân cấp huyện*, ngày 29 tháng 7 năm 2022.

5. Chính phủ (2015), *Nghị định 72/2015/NĐ-CP về quản lý hoạt động thông tin đối ngoại*, ngày 07 tháng 9 năm 2015.

6. Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2020), *Báo cáo số 1109/BC-UBND Tổng kết 10 năm thực hiện Kết luận số 16-KL/TW, ngày 14/2/2012 của Bộ Chính trị (Khóa XI) về Chiến lược phát triển thông tin đối ngoại giai đoạn 2011-2020*, ngày 30 tháng 10 năm 2020.

7. Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2020), *Quyết định số 26/2020/QĐ-UBND ban hành Quy chế quản lý hoạt động thông tin đối ngoại trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh*, ngày 21 tháng 9 năm 2020.

8. Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (2023), *Quyết định số 04/2023/QĐ-UBND về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Sở Thông tin và Truyền thông Thành phố Hồ Chí Minh*, ngày 17 tháng 01 năm 2023.